

Den gemensamma energipolitiken

Energiolitiken har inte varit något framgångsrikt samarbetsområde för EEC. Dock utgör ett minimum av enhetlighet beträffande dennas utformning och långsiktiga målsättning en förutsättning för att den gemensamma marknaden skall fungera. Det krävs "lika villkor" vad gäller energipris och energitillgång om det nu fria varuutbytet inom Gemenskapen inte skall leda till allvarliga snedvridningar av konkurrensen. Uppgiften att bevaka EEC-balansen i dessa avseenden ligger primärt hos EEC-kommissionen. Framsteg har emellertid effektivt förhindrats av att energifrågorna varit uppdelade på de tre gemenskaperna — CEEA för kol, Euratom för atomenergi, EEC för olja och naturgas — och den samarbetskommitté som inrättats har kunnat enas endast om några mycket allmänna utgångspunkter ("energiprotokollet" av år 1964).

För den nya enhetskommissionen (som började fungera för något år sedan) blev det en viktig uppgift att få igång ett grundläggande arbete beträffande energisektorn. Bl a inrättades det inom kommissionssekretariatet en självständig generaldirektion för *alla* energifrågor. Ett första resultat presenterades för några veckor sedan i ett dokument kallat "första orientering av den gemensamma energipolitiken".

• Politisk handlingsram

Kommissionens dokument innehåller inga ställningstaganden vad gäller specifika målsättningar och åtgärder beträffande de enskilda energislagen eller medlemsländerna. Det presenteras också som en politisk handlingsram. Dock framställer Kommissionen inte mindre än 37 enskilda förslagspunkter, vilket — om nu Ministerrådet skulle attestera dem alla — innebär att en omfattande och konkret arbetsordning etableras för samverkan och vidare målinriktning. Från Kommissionens utgångspunkter sett är det naturligt att det därvid är övervakningsfunktionen och dess utövande som står i centrum.

En första grupp av förslag siktar till att skapa en för de sex länderna gemensam planeringsram omfattande alla energislagen. Man föreslår

ett system av femårsprognoser, vilka dels inordnas i ett mera långsiktigt perspektiv, dels ställs emot utvecklingstendenserna inom de andra sektionerna av ekonomin. CEEA:s hittillsvarande prognosarbete har ensidigt beaktat kolsektorn. Kortsiktiga översikter om "energikonjunkturen" skall utarbetas, och gemensamma beredskapsåtgärder förutses för att säkra tillförseln av olja, oljeprodukter och atombränsle.

• Statsmonopol omformas

I tolv förslagspunkter behandlas problem som skall lösas innan den gemensamma energimarknaden kan anses förverkligad. Förslagen gäller exempelvis omformning av de statliga handelsmonopolen, olikheter i tekniska specifikationskrav och standards, säkerhetsföreskrifter för transport, frihet vad gäller prospektering och etablering inom olje- och gassektorn, övervakning av prisöverenskommelser och företagskoncentrationer samt harmonisering av mervärdesskattesystemen och av de specifika förbrukningsskatterna (inklusive drivmedelsbeskattningen). Det framgår av denna exemplifiering att det här inte kommer att bli fråga om några omedelbara eller snabba resultat.

Resterande förslag avser politikens långsiktiga inriktning "på en billig och säker energiförsörjning". Av handelspolitiskt intresse är därvid förslagen om att de nationella importprogrammen för kol skall koordineras och inriktas emot den gemensamma *energi*politiska målsättningen (dvs kolindustrins omställningsproblem bör angripas med direkta medel), samt att man förutsätter konsultationer om oljetillförseln på basis av de oljeförbrukande företagens försörjningsprogram.

För den långsiktiga inriktningen av energiinvesteringarna (såsom transportmedel, raffinaderier, kärnkraftverk) förutses anmälningsplikt med sikte på att genom konfrontation av föreliggande planer förebygga överinvestering på enskilda energisektorer. För kol tänker man sig ett gemensamt finansierat system för omställningshjälp, och en kryptisk formulering under rubriken olja antyder att man överväger åtgärder för att motverka de skattefördelar som de utländska (amerikanska) oljebolagens filialer inom Gemenskapen tillskansar sig genom lämplig interndebitering. Kommissionen deklarerar som sin mening att angelägna anläggningar inom ramen för gemensamt fastställda mål för energipolitiken — liksom också forskning — skall kunna befordras medelst skatteförmåner, kreditgarantier eller genom direkt finansiering från gemenskapsmedel.